

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 132. Nullum est peccatum tam grande, quod per pœnitentiam dilui
non possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

su, qui pro peccatis nostris satisfecit (ex quo omnis nostra sufficientia est), conformes efficiamur... Neque verò ita nostra est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exolvimus, ut non sit per Jesum Christum: nam qui ex nobis tanquam ex nobis nihil possumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia possumus. Ita non habet homo unde gloriatur, sed omnis gloriatio nostra in Christo est, in quo vivimus, in quo mereamur, in quo satisfacimus, facientes fructus dignos poenitentiae, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur à Patre.

1360 Si quæras ad quam virtutem spectat poenitentia? Respondeo, ad eam virtutem, ex cujus motivo imperatur. Siquis v. g. doleat de commissa fornicatione, quia per eam violavit in se castitatem, spectat ad virtutem castitatis. Si quia violavit votum castitatis, spectat ad virtutem religionis. Si quia per eam Deum offendit, sive quatenus est offensa Dei, spectat ad virtutem charitatis. Si sic de ea doleat, eamque in se vindicet, quatenus est offensa Dei, ut dolorem illum & vindictam referat ad reparandam, compensandamque, quatenus in se est, injuriam Deo per peccatum illatam (qui est proprius finis poenitentiae, ut est virtus specialis) spectat ad justitiam, cuius est reparare injuriam alteri illatam. Tamen enim hominis ad Deum non datur justitia simpliciter (quæ est inter illos, quorum unus non est sub potestate alterius) datur justitia secundum quid, quæ etiam est inter illos, quorum unus est sub potestate alterius, sicut est servus sub domino, filius sub patre, uxor sub viro, creatura sub Creatore. Et ad hujusmodi justitiam spectat poenitentia, per quam homo recurrit ad Deum, sicut servus ad dominum, sicut filius ad patrem, sicut uxor ad virum, sicut creatura ad Creatorem, ut reparat injuriam quam ipsi peccando intulit. Videri potest S. Thomas 3. p. q. 87. a. 3. Origo tamen illius est amor Dei, vel ut fontis justitiæ, vel sicut justitiæ increatæ. Quisquis enim justitiam amat, id amat quod justitia præscribit. Justitia verò præscribit homini, ne peccet; & si peccaverit, ut oderit, detestetur, & puniat in se peccatum, ad reparandam injuriam Deo illatam. Et hoc est poenitentia.

1361 Duplex est poenitentia, una specialis & propriè dicta, quæ de solis est peccatis actualibus, consistitque in specialibus quibusdam exercitiis poenitentiae, scilicet in contritione, mortificatione, jejunio, elemosyna, oratione, & aliis operibus pietatis, ab iis practicandis, qui propriâ voluntate peccaverunt.

Altera est generalis, & improprie dicta, quam ex Dei sententia subire debent omnes filii Adam, etiam baptizati, quia in ipso peccaverunt: consistitque in humili tolerantiâ mortis, & miseriarum hujus vitæ, exilii à cælesti patria, incertitudinis salutis, difficultatisque in resistentibus passionibus, concupiscentiis, & tentationibus, in vita denique serâ & laboriosa. Illud est enim *jugum grave*, de quo Eccl. 40. *Occupatio magna creata est omnibus hominibus, & jugum grave super filios Adam, à die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulture, in matrem omnium.* Vetus est ista sententia, quam subire debent omnes filii Adam, quia in ipso peccaverunt: *In sudore vultus tui vesceris pane, donec revertaris in terram, de qua sumptus es: quia pulvis es, & in pulverem reverteris.* Gen. 3. Hinc pane indignos Apostolus judicat, qui nolunt operari, sed in otio vivere: *qui non vult operari, non manducet.*

1362 Misericordiae itaque hujus vitæ, morsque ipsa corporalis, tolerandæ sunt in spiritu patientiæ, humilissimæ submissionis ad veterem illam Dei sententiam. Tamen enim in baptizatis, nihil remaneat quod veram & propriam peccati rationem habeat, nihil quod in ipsis oderit Deus, nihil quod ipsos

remo:etur ab ingressu cælorum, nisi post baptismum propriâ peccaverint voluntate. Vult nihilominus Deus ut sese considerantes velut à divina justitia damnatos ad mortem, & miserias hujus vitæ, & ad crucifigendam concupiscentiam suam, post baptismum superitem; vult (inquam) ut quamdiu sunt in hoc mortali corpore miserias illas, & crucem sustineant in spiritu humilis patientiæ & submissionis ut supra, eodemque in spiritu recognoscant sese natos, velut exules à paradiso, non ad quietem & voluptatem, sed ad laborem & crucem. Vult ut pugnent & agnoscant ad demandas, eradicandas & crucifigendas concupiscentias suas. Propterea namque Tridentinum sess. 5. can. 5. concupiscentiam in baptizatis manere dicit ad agnoscendam, nec nocere viriliter per Christi Jesu gratiam repugnantiibus; quinimò ipsis occasionem esse ut convernentur.

Cumque non solum dicta de causa filiorum A. 1363 dam vita esse debeat laboriosa, sed & quia non est homo (exceptâ Deiparâ) qui propriâ non peccet voluntate, atque idèd vita Christiana, prout Tridentinum declarat sess. 14. in præf. de Sacram. Penit. *perpetua poenitentia esse debeat, ita ut etiam iusti, cum timore & tremore salutem suam operari debeant in laboribus, in vigiliis, in elemosynis, in orationibus & oblationibus, in jejunis & castitate, & spiritu facta carnis mortificare,* prout idem Concilium declarat sess. 6. c. 13. Christiana profectò non est vita eorum qui vivunt in continuis penè deliciis, ludis, jocos, recreationibus, voluptatibus, visitationibus inutilibus, vel tempus terunt in occupationibus vel lecturis, non ut laborent juxta Dei præscriptum, sed voluptatis vel curiositatis causâ duntaxat. Et idem est de iis qui laboriosas suscipiunt occupationes, ut suæ satisfaciunt vanitati, ambitioni, avaritiæ, &c. Quippe omnes isti otiosi sunt respectivè ad Deum: utpote nihil operantes in vinea ipsius. Solum proinde illi dictæ satisfaciunt obligationi, qui laborant, quia sic est voluntas Dei, dicendo v. g. ex corde: *Jessisti Domine ut vitam ducam laboriosam, offero tibi hunc laborem meum, quem suscipio, quia ista est voluntas tua.* Alii porò sunt labores Regum, Principum, Nobilium, alii Mechanicorum, alii Sæcularium, alii Ecclesiasticorum, &c. Est autem voluntas Dei, ut unusquisque laboret secundum statum & conditionem suam, illa exequendo quæ officii sui sunt, Rex v. g. procurando bonum ordinem & tranquillitatem Regni sui, eaque impediendo, quibus perturbari possent. Principes ac Nobiles similiter procurando, ut familia sua, filii & subditi bene dirigantur, instruantur, christianè educentur, Dei, Ecclesiæ, & Statûs leges in ditionibus suis serventur, visitationesque ipsorum, activæ & passivæ, non fiant simpliciter causâ oblectamenti, sed causâ justæ necessitatis, vel honestatis, quæ finaliter ad Deum referatur.

CAPUT CXXXII.

Nullum est peccatum tam grande, quod per poenitentiam dilui non possit.

1364 **E**st de fide, quia Ezech. 18. Deus generaliter & absque exceptione dicit: *Cum averteris impius ab impietate tua, omnium iniquitatum tuarum non recordabor amplius.* Et idèd Deus omnes omnino peccatores ad poenitentiam invitat. Et cap. firmiter Concilium Lateranense generaliter & absque ulla exceptione definit, quòd si post suspensionem Baptismi quisquam prolapsus fuerit in peccatum, per veram potest semper poenitentiam reparari.

Nec obstant sequentia sacra testimonia: *Qui dixerit verbum contra Spiritum sanctum, non remittetur.*

mittetur ei, neque in hoc saeculo, neque in futuro. Matth. 12. Impossibile est eis qui semel sunt illuminati. . . . Et prolapsi sunt, rursus renovari ad poenitentiam. Hebr. 6. Est peccatum ad mortem, non pro illo dico ut roget quis. Ad 1. namque respondeo per peccatum in Spiritum sanctum vel intelligi peccatum ex determinata malitia, vel quo manifesta Spiritus sancti opera diabolo tribuuntur, ut susceptio veritatis impediatur: quomodo Judaei de Christo dicebant: in Beelzebub principe demoniorum eiecit daemonia. Cujusmodi peccatum Judaeorum Christus dixit nunquam remittendum: quia previdit Judaeos de eo poenitentiam nunquam acturos. Vel cum Augustino serm. 11. de verb. Dom. per peccatum in Spiritum sanctum intelligenda est finalis impoenitentia, quam certum est nunquam remitti. Vel denique per peccatum irremissibile vel nunquam remittendum, illud cum D. Chryostomo intelligendum est, quod nunquam remittitur nisi difficillime, & admodum raro.

1366 Secundum testimonium sancti Patres communiter exponunt de poenitentia baptismi; qui cum sit initerabilis, impossibile est eos, qui prolapsi sunt post baptismum (qui est illuminationis seu fidei Sacramentum) per alterum baptismum renovari. Quo citam sententiam ibid. c. 10. dicitur: voluntarie peccantibus. . . non relinquuntur hostia: quia is qui baptismi gratiam peccato abiecit, per baptismum iteratum non applicatur hostia in cruce oblata, per quam omnis ipis remittitur poena. Vel dic cum S. Anselmo Apostolum Hebr. 6. loqui de his, qui post illuminationem, id est magnam vitam perfectionem lapsi sunt, diuque in peccatis permanserunt, quibus moraliter impossibile, id est valde difficile est per poenitentiam ad pristinam sanctitatem resurgere.

Tertium testimonium S. August. de corrept. & grat. c. 12. & S. Greg. l. 10. Moral. c. 28. exponunt de peccato ad mortem, id est usque ad mortem durante, de quo peccator non poenituit, nec se emendavit, sed & absque poenitentia immortalis est. Pro quo frustraneum est orare.

CAPUT CXXXIII.

Peccata remissa per poenitentiam, per delictum subsequens non redeunt.

1367 Neque enim conditionate, sed absolute remittuntur, ita ut Deus eorum non recorderet amplius, ut constat ex citato Dei per Ezechielem testimonio. Neque enim ex Rom. 3. sine poenitentia sunt dona Dei. Et ex can. divina d. 4. de poenit. ubi Gelasius Papa sic loquitur: divina clementia dimissa peccata in ultionem redire viseris non patitur. Concinit S. Prosper. l. 1. Respons. ad 2. object. Gallor. dicens, quod quamvis in mortalia lapsus post baptismum, damnandus sit, si in his moriatur: non tamen in id quod remissum est recidit; neque in originali peccato damnabitur: qui tamen propter postrema crimina ea morte afficitur, quae si propter ea quae remissa sunt debeatur.

1368 Scio Hugonem Victor. l. 2. de Sacram. p. 14. c. 9. oppositum contendere: Si enim (inquit) vis ut bona tua, jam pridem per peccatum mortua, iterum per justitiam, seu poenitentiam, vivificentur; noli irasci. . . si mala tua, jam pridem per poenitentiam excusata, iterum propter malitiam tuam tibi impendantur. Sed Deus (inquis) dixit de malis meis, quando poenitentiam egi, quod ea mihi amplius non imputaret. Similiter & Deus de bonis tuis dixit, quando peccasti, quod amplius ea non remuneraret. At namque Ezech. 18. Si averterit se justus a justitia sua, & fecerit iniquitatem, omnes justitiae ejus, quas fecerat, non recordabuntur.

1369 Sed Hugoni antepoendi sunt Gelasius & Prof-

per, quibus, cum S. Thoma 3. p. q. 88. a. 1. communi calculo Theologi consentiunt, dicentes; quod peccata jam per poenitentiam remissa, nunquam per peccata quaecumque subsequencia redeant quoad culpam, aut poenam remissam. Opus namque Dei, quale est peccatorum remissio, per actum hominis irritari nunquam potest. Et per hoc solvitur argumentum Hugonis. Si enim peccata remissa per peccatum subsequens redirent, opus Dei irritaretur per actum, seu peccatum hominis. Non sic, dum opera bona praecedentia mortificantur per peccatum subsequens; utpote quae non omnia moriuntur, nec abolentur in conspectu Domini, sed remanent in acceptatione ipsius, licet non profint ad remunerationem, durante impedimento peccati ex parte hominis; qui, licet irritare non possit opus Dei, potest tamen impedire ne sibi profint. Et hoc modo sancti Patres intelligant hoc quod Hago objicit ex Ezechie; sed prorsus aliter quod ex eodem allegavimus. Aliam disparitatem Theologi plerique hanc reddunt, quod Deus, cum sit summa bonitas, prior ad benefaciendum sit, quam ad puniendum.

Obijcies tamen verba Augustini l. 1. de bapt. c. 12. redire dimissa peccata, ubi fraternam charitatem non est. apertissime Dominus in Evangelio dicit Matth. 18. ubi a servo illo remissum debitum decem millium talentorum Dominus repetit, eo quod ille debitum centum denariorum conseruo suo dimittere nolisset, sed ipsum absque misericordia crudeliter traxisset. Respondeo 1. cum S. Thoma loco citato ad 1. verbum illud Augustini esse intelligendum de reditu peccatorum quoad poenam in se consideratam, quatenus scilicet post poenitentiam peccans, incurrit reatum poenae aeternae sicut prius, non tamen propter eandem rationem. Quia non propter peccata remissa eam incurrit, sed propter subsequencia non remissa. Hanc solutionem S. Doctor fundat in laudata responsione, quam S. Prosper. Augustini nomine, supra dedit ad 2. object. Gallor.

Respondeo 2. S. Augustinum, sicut & Evangelium intelligi etiam posse juxta doctrinam quam S. Thomas communiter receptus docet, peccata remissa redire secundum quid, non formaliter utique, sed aliquo modo virtualiter, quatenus scilicet peccata subsequencia, ob acceptam remissionis gratiam, aggravantur ex circumstantia ingratitude, & contemptus divinae bonitatis, & in tantum subinde aggravantur, ut tantum pro ipso debeatur poena, quantum debeatur ante remissionem. Et poenam istam absque misericordia Deus exigit ab eo qui non fecit misericordiam. Judicium enim sine misericordia illi qui non fecit misericordiam. Jacobi 2.

CAPUT CXXXIV.

Merita per mortale subsequens mortificata, per poenitentiam reviviscunt.

1372 Aest qua quia extra statum gratiae facta sunt, nunquam in Dei acceptatione vixerunt; sed de mortificatis dumtaxat, five quae ex gratia, & in statu gratiae facta sunt, operantemque mercedem aeternam effecerunt, sed per subsequens mortale peccatum carentis mortificata dicuntur, quatenus per illud impediuntur, ne hominem ad aeternam felicitatem perducant. Opera quippe hominis sextuplicis differentiae assignari queunt, viva, vivificantia, vivificata. Mortua, mortificantia, mortificata. Viva sunt, quae ex principio vitae, gratia scilicet & charitate procedunt. Et ista dum superveniunt operibus mortificatis, illa vivificant, & ideo vivificantia dicuntur, & maxime op er poenitentiae, quibus tolluntur mor-